

**Zarządzenie Nr 121/2012
Burmistrza Choroszczy
z dnia 11 kwietnia 2012 roku**

w sprawie: wprowadzenia i stosowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Urzędu Miejskiego w Choroszczy położonego przy ul. Dominikańskiej 2.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010r w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz.719.) oraz art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r Nr 142, poz. 1591 ze zm.)

zarządzam:

§ 1

Wprowadzić instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Urzędu Miejskiego w Choroszczy położonego przy ul. Dominikańskiej 2 zgodnie z załącznikiem do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

**Instrukcja
Bezpieczeństwa Pożarowego
dla obiektu
Urzędu Miejskiego w Choroszczy
położonego przy ul. Dominikańskiej 2**

**ROZDZIAŁ I
Podstawy prawne**

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2009 . Nr 12, poz. 68 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2009r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. z 2010r Nr 109, poz. 719).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. z 2009r. Nr 124, poz. 1030).

ROZDZIAŁ II

Postanowienia ogólne

1. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Urzędu Miejskiego w Choroszczy będącego siedzibą urzędu o przeznaczeniu administracyjnym, położonego przy
ul. Dominikańskiej 2, zwana dalej Instrukcją, określa:
 - 1) warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu i sposobu jego użytkowania, w tym zagrożenia wybuchem,
 - 2) wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposób poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
 - 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
 - 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzenia
 - 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników z treścią przedmiotowej Instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi
 - 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami
2. Dokumenty związane ze stosowaniem niniejszej Instrukcji stanowią n/w załączniki:
 - 1) karta informacyjno – alarmowa obiektu (załącznik nr 1 do Instrukcji),
 - 2) wzór „Oświadczenie” o zapoznaniu się z Instrukcją (załącznik nr 2 do Instrukcji),;
 - 3) wzór „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo” (załącznik nr 3 do Instrukcji),
 - 4) wzór „Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo” (załącznik nr 4 do Instrukcji),
 - 5) wzór „Plan- konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części” (załącznik nr 5 do Instrukcji).

ROZDZIAŁ III

Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu jego użytkowania i warunków technicznych obiektu w tym zagrożenia wybuchem

I. Charakterystyka obiektu Urzędu Miejskiego zlokalizowanego w Choroszczy przy

ulicy Dominikańskiej 2 w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

Budynek użyteczności publicznej stanowiący własność Gminy Choroszcz, użytkowany jako siedziba Urzędu Miejskiego w Choroszczy. Zadania administratora obiektu wykonuje pracownik Referatu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Choroszczy. Pracownikiem Urzędu Miejskiego w Choroszczy – tel. (085) 713-22-12 wyznaczonym do zadań ochrony przeciwpożarowej jest pracownik Referatu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Choroszczy wyznaczony do tego na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 209¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy (Dz. U. z 1998r Nr 21, poz. 94 ze zm.)

Budynek jest podpiwniczony, o konstrukcji niepalnej, wykonany w klasie odporności pożarowej „C”, stanowiący jedną strefę pożarową o łącznej powierzchni 490 m². Wysokość pomieszczeń na poszczególnych kondygnacjach wynosi 2,94 m. Wysokość budynku 8,65 m – należy do grupy budynków niskich (N). W budynku przebywa stale w godzinach urzędowania około 51 osób, z tego na parterze stale przebywa około 26 osób, a na I piętrze 25 osób. Obiekt zaliczony jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Klucze od wszystkich wyjść z obiektu znajdują się w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Choroszczy w pokoju nr 14 na I piętrze.

1. Opis kondygnacji : obiekt trzyskrzydłowy

1) Każde skrzydło składa się z trzech kondygnacji:

- a) na I kondygnacji znajduje się (piwnica) w której znajdują się: serwerownia, zaplecze kuchenne, sala konferencyjna, archiwum i zbiornik z olejem opałowym o pojemności 3000 dm³
- b) na II kondygnacji znajdują się (parter) pomieszczenia biurowe, sanitariaty i dwie klatki schodowe
- c) na III kondygnacji znajdują się (I piętro) pomieszczenia biurowe, sanitariaty, sala konferencyjna i kancelaria tajna.

2. Opis klatek schodowych:

W budynku znajdują się dwie klatki schodowe:

- 1) główna klatka schodowa jest wspólna dla dwóch skrzydeł,
- 2) boczna klatka schodowa znajduje się w skrzydle pierwszym, przy czym służy użytkownikom parteru w którym znajduje się Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Wyjścia ewakuacyjne i drogi ewakuacyjne:

1) wyjścia prowadzące bezpośrednio na zewnątrz:

- a) z części trzykondygnacyjnej - dwa wyjścia ewakuacyjne na parterze: główne i boczne
- b) 2 dodatkowe wyjścia awaryjne w piwnicy: przy zapleczu kuchennym i kotłowni

2) drogi ewakuacyjne: obiekt posiada wyznaczone drogi ewakuacji, oznakowane tablicami i

piktogramami odblaskowymi we wszystkich pomieszczeniach komunikacyjnych, tj. w

korytarzu i holu wewnątrz budynku na kondygnacjach I – III. Ściany obłożone są do

wysokości 1,3 boazerią drewnianą.

4. Właz na dach z wejściem po drabinie stałej - stale otwarty - znajduje się na I piętrze

5. Zaopatrzenie w wodę do celów przeciwpożarowych: budynek wyposażony jest w wewnętrzną instalację hydrantową przeciwpożarową Ø 52 mm. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowi miejska sieć hydrantowa

znajdująca się przy ulicy Dominikańskiej. Najbliższy hydrant zewnętrzny nadziemny znajduje się w odległości 8 m od obiektu.

6. Dojazd jednostek straży pożarnej prowadzi od strony ulicy Dominikańskiej. Drogi wewnątrz dojazdowe na terenie posesji są utwardzone (trylinka betonowa).
7. Wyposażenie w sprzęt przeciwpożarowy: gaśnice proszkowe oraz śniegowe.

Obiekt posiada opracowaną kartę informacyjno - alarmową (załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji).

II. Zagrożenia pożarowe w obiekcie:

1. używanie w miejscach zagrożonych otwartego ognia, wrzucanie niedopałków papierosów, zapalek do koszy na śmieci lub ich porzucenie w pomieszczeniach
2. eksploatacja uszkodzonych urządzeń i instalacji, zwłaszcza zaś elektrycznych, grzewczych i gazowych,
3. niewłaściwe użytkowanie i posługiwanie się materiałami łatwo zapalnymi,
4. pozostawianie bez dozoru odbiorników energii elektrycznej pod napięciem,
5. sytuowanie urządzeń elektrycznych w bezpośredniej bliskości materiałów palnych i palnych elementów konstrukcji budowlanych lub wystroju,
6. niewłaściwa lub nieterminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznych, odgromowych, gazowych, wentylacyjnych,
7. niewłaściwa eksploatacja urządzeń i instalacji elektrycznych i grzewczych,
8. magazynowanie i przechowywanie substancji pożarowo niebezpiecznych niezgodnie z obowiązującymi przepisami,
9. niewłaściwe użytkowanie materiałów niebezpiecznych pożarowo,
10. nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych.

III. Ocena zagrożenia wybuchem w obiekcie:

1. W budynku Urzędu Miejskiego w Choroszczy przechowywany jest olej opałowy w wydzielonym trwałymi ścianami chłodnym, nienasłonecznionym, suchym pomieszczeniu na najniższej kondygnacji, posiadającym oddzielny system wentylacji grawitacyjnej, w szczelnym przeznaczonym do tego celu plastikowym i oznakowanym zbiorniku. Temperatura zapłonu oleju wynosi powyżej 383 K (110 °C). Olej opałowy w normalnych warunkach użytkowania nie jest substancją wybuchową. Pomieszczenie wyposażone jest w gaśnice proszkowe.

Ponieważ w obiekcie Urzędu Miejskiego w Choroszczy nie są prowadzone procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe i materiały takie nie są magazynowane - **obiekt nie jest zagrożony wybuchem.**

IV. Najczęstsze źródła pożarów i przyczyny ich rozprzestrzeniania się to :

1. palność elementów budowlanych i wystroju wewnątrz (stropy, ściany, palne okładziny ścienne i palne wykładziny podłogowe itp. pomieszczeń),
2. składowanie materiałów palnych pod ścianami budynków,
3. niewłaściwe składowanie substancji niebezpiecznych pożarowo i innych materiałów palnych,
4. brak lub niesprawność sprzętu gaśniczego przeznaczonego do gaszenia pożaru w zarodku,
5. nieznamość zasad i sposobu likwidacji pożaru przez pracowników,
6. późne zauważenie pożaru i późne powiadomienie straży pożarnej,

Typy pożarów mogące wystąpić w obiekcie:

A - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi

z tworzeniem żarzących się węgla,

B - cieczy i materiałów stałych topiących się,

C – gazów.

V. Zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru:

1. oparzenia ciała przez płomienie oraz rozgrzane przedmioty,
2. zatrucia wydzielającymi się gazami i dymami pożarowymi podczas tlenia i palenia się materiałów palnych, a w szczególności tworzyw sztucznych,
3. silne zadymienie dróg ewakuacyjnych ograniczające widoczność i utrudniające oddychanie
4. brak lub niewłaściwe oznakowanie wyjść ewakuacyjnych,
5. składowanie materiałów i przedmiotów na drogach ewakuacyjnych i przy wyjściach.

VI. Zapobieganie możliwości powstania pożaru

W pomieszczeniach obiektu **zabronione jest** wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnianie prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych lub ewakuacji, a w szczególności :

1. używanie otwartego ognia w pomieszczeniach, w których znajdują się materiały i ciecze łatwo zapalne,
2. palenie tytoniu,
3. wrzucanie niedopałków lub zapalek do koszy na śmieci,
4. przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373° K (100° C) oraz od przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
5. użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym (należy ustawiać je na niepalnych podstawach w odległości 60 cm od materiałów palnych i 30 cm od materiałów trudno zapalnych, chyba że producent określił inne warunki),
6. pozostawianie bez dozoru włączonych do sieci odbiorników o dużej mocy np. grzejników, pieców elektrycznych, termowentylatorów itp.,
7. ustawiania grzejnych urządzeń elektrycznych na przedmiotach i podłożu palnym, w/w urządzenia należy ustawiać na niepalnych podstawach w odległości 60 cm od materiałów palnych i 30 cm od materiałów trudno zapalnych,
8. stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno – zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,
9. instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe - bezpośrednio na podłożu palnym - jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem (powinien określić to producent urządzenia w zgodności z właściwą Polską Normą),
10. składowanie jakichkolwiek materiałów, w szczególności palnych, na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji, na klatkach schodowych,
11. pozostawienie bez dozoru nie wyłączonych maszyn i urządzeń elektrycznych i oświetlenia z wyjątkiem oświetlenia nocnego,
12. zakładanie prowizorycznych instalacji elektrycznych oraz dokonywanie naprawy instalacji elektrycznych przez osoby nieuprawnione,
13. korzystanie z uszkodzonych gniazdek, wtyczek, wyłączników itp.,
14. włączanie do sieci elektrycznej jednocześnie zbyt wielu urządzeń elektrycznych, co może spowodować przeciążenie tej sieci,
15. rozgrzewanie smoły lub asfaltu w odległości mniejszej niż 5 m od budynku,
16. używania pojemników na śmieci wykonanych z materiałów palnych,
17. uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do:
 - a) sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu budynku,
 - b) wyjść ewakuacyjnych,
 - c) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównego zaworu gazu,

18. stosowania materiałów dekoracyjnych wystroju wnętrz nie odpowiadających wymogom przepisów pożarowych.

Uwaga! W wypadku wykonywania nowego wystroju wnętrz, w szczególności na drogach ewakuacyjnych należy pamiętać, aby wystrój ten był wykonany z materiałów co najmniej trudno zapalnych, ewentualnie pokryty lakierami lub farbami ognioochronnymi.

VII. Używanie lub przechowywanie materiałów niebezpiecznych

Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych **obowiązują** następujące zasady:

1. wszystkie czynności związane ze składowaniem materiałów niebezpiecznych wykonywać według wskazań ich producenta;
2. materiały powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania,
3. ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55° C) (np. alkohol, benzyna, rozpuszczalniki) przechowuje się wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczególne zamknięcia oraz dodatkowo zabezpieczone przed stłuczeniem,
4. w obiekcie nie przechowuje się materiałów niebezpiecznych pożarowo w obrębie klatek schodowych, korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych,
5. dopuszczalne jest przechowywanie do 10 litrów cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 294 K (21 ° C) oraz do 50 litrów cieczy o temperaturze zapłonu 294-328 K (21 - 55 ° C),
6. przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temp. zapłonu poniżej 294K (21 ° C) należy zapewnić skuteczną wentylację,
7. zabrania się składowania stałych materiałów palnych pod ścianami na zewnątrz obiektu.

VIII. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń.

Przy zapobieganiu możliwości powstania pożaru najważniejszym zadaniem jest profilaktyka. Obowiązkiem każdego pracownika jest uczestnictwo w wymaganych szkoleniach, próbnym ewakuacjach, stosowanie się do obowiązujących w obiekcie nakazów i zakazów, realizacji przydzielonych zadań, zgłaszanie administratorowi budynku wszelkich zauważonych zagrożeń mogących doprowadzić do powstania pożaru lub wybuchu.

Na terenie Urzędu Miejskiego w Choroszczy obowiązuje zakaz palenia tytoniu.

IX. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami.

1. Zadania Burmistrza Choroszczy:

- 1) przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych i instalacyjnych,
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa osobom przebywającym na terenie budynku, a w szczególności możliwości i warunków do ewakuacji w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia,
- 3) właściwe wyposażenie obiektu w sprzęt gaśniczy,
- 4) zapewnienie przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników,
- 5) stosowanie sankcji przewidzianych w Kodeksie Pracy w stosunku do pracowników nie przestrzegających przepisów ochrony przeciwpożarowej,
- 6) realizacja przedsięwzięć zmierzających do poprawy bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie.

2. Zadania pracownika wyznaczonego do zadań ochrony przeciwpożarowej:
 - 1) opracowywanie Instrukcji oraz jej aktualizacja i wdrażanie do stosowania po zmianach,
 - 2) udział w organizacji prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
 - 3) organizowanie i przeprowadzanie ćwiczeń z ewakuacji
 - 4) zlecanie wymaganych przeglądów i konserwacji, kompletowanie dokumentacji z ich wykonania,
 - 5) nadzór nad prawidłowym oznakowaniem przeciwpożarowym w budynku piktogramami
 - 6) zapewnianie stałej drożności dróg ewakuacyjnych,
 - 7) informowanie i wzywanie odpowiednich służb (w uzgodnieniu z Burmistrzem Choroszczy) w przypadku pozostawienia bez opieki pakunków mogących być podłożonymi w obiekcie ładunkami wybuchowymi,
3. Zadania administratora obiektu:
 - 1) prowadzenie książki obiektu.
 - 2) kierowanie pracowników na szkolenia okresowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej realizowane w ramach szkoleń w zakresie bhp,
 - 3) prowadzenie wewnętrznej kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej obiektu,
 - 4) współpraca z osobą wyznaczoną do zadań ochrony przeciwpożarowej przy przeprowadzaniu ćwiczeń z ewakuacji
 - 5) zapewnienie prawidłowego oznakowania przeciwpożarowego w budynku piktogramami
4. Wszyscy pracownicy pracujący w budynku Urzędu- bez względu na zajmowane stanowisko - mają obowiązek:
 - 1) znać zagrożenia pożarowe i zagrożenia wybuchem budynku i na stanowisku pracy oraz sposoby przeciwdziałania możliwości powstania pożarów;
 - 2) znać przepisy przeciwpożarowe i ich przestrzegać,
 - 3) znać zasady postępowania w przypadku powstania pożaru i wybuchu,
 - 4) znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych a także posiadać umiejętność obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - 5) znać warunki przeprowadzenia sprawnej ewakuacji osób i mienia,
 - 6) w razie powstania pożaru lub wybuchu podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą,
 - 7) brać udział w szkoleniach przeciwpożarowych,
 - 8) niezwłocznie zgłaszać osobie wyznaczonej do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej wszelkie zauważone usterki mogące spowodować pożar,
 - 9) natychmiast informować osobę wyznaczoną do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej w przypadku zauważenia jakichkolwiek pakunku pozostawionego bez opieki, a mogącego budzić przypuszczenie, że jest to ładunek wybuchowy,
 - 10) przestrzegać zasad zawartych w niniejszej Instrukcji.

ROZDZIAŁ IV

Wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Poddawanie przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym instalacji, przewodów, urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz prowadzenie i kompletowanie związanej z tym dokumentacji należy do obowiązków osoby zajmującej się sprawami ochrony przeciwpożarowej. Protokoły kontroli i zarządzenia pokontrolne (decyzje) wydane przez Państwową Straż Pożarną. dokumentację

kontroli wewnętrznych stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego, instrukcje służbowe, wykaz rozmieszczania i ilości gaśnic na terenie obiektu Urzędu znajdują się w Referacie Organizacyjnym.

1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa, w tym hydranty wewnętrzne

Wewnętrzna sieć hydrantowa składa się z nawodnionych rur wodociągowych zakończonych zaworami hydrantowymi. Zawór hydrantowy jest usytuowany wraz z odcinkiem węża i prądownicą w oznakowanej szafce hydrantowej. Instalacja jest poddawana przeglądom jeden raz w roku. Przeglądy i konserwacje przeprowadzane są przez specjalistyczny zakład konserwacji i napraw w obecności pracownika zajmującego się sprawami BHP.

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży pożarowych przeprowadza się co 5 lat.

Wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z obowiązującymi normami.

W celu sprawdzenia węża hydrantu jest on całkowicie rozwijany, hydrant poddany ciśnieniu i oceniony według następujących wymagań:

- 1) szafka nie jest zniszczona, hydrant nie jest zastawiony, uszkodzony, elementy nie są skorodowane lub przeciekające,
- 2) miejsce umieszczenia hydrantu jest wyraźnie oznakowane;
- 3) mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- 4) wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
- 5) wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć, jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia poddaje się go próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, przy ujawnieniu uszkodzeń wąż podlega wymianie na nowy;
- 6) zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- 7) przewody rurowe zasilające w wodę są sprawne i szczelne;
- 8) prądownica jest właściwego typu, łatwo się nią posługiwać.

Po sprawdzeniu hydrantu pozostawia się go w stanie gotowym do natychmiastowego użycia.

Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant oznacza się wywieszką „USZKODZONY” i poddaje niezwłocznie naprawie.

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być oznakowane napisem „SPRAWDZONE” z datą i nazwiskiem osoby, która przeprowadziła przegląd. Przegląd dokumentuje się protokołem badania, przeglądu i konserwacji hydrantów przeciwpożarowych:

- datę (miesiąc i rok) przeglądów i testów;
- wyciąg z obowiązujących wymagań
- kary badań wydajności i ciśnienia w sieci hydrantowej;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych (jeżeli zainstalowano);
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- dodatkowe zalecenia i warunki użytkowania;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów i zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia

zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na przewidywany okres braku zasilania w wodę.

2. Sprzęt gaśniczy (gaśnice)

Budynek Urzędu jest wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikiem właściwych norm europejskich (EN). Rodzaj gaśnic jest dostosowany do gaszenia grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- 1) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) - stosuje się gaśnice proszkowe,
- 2) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się pod wpływem temperatury, benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się gaśnice proszkowe,
- 3) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego stosuje się gaśnice proszkowe,
- 4) do gaszenia urządzeń elektrycznych stosuje się gaśnice śniegowe lub proszkowe.

Gaśnice poddaje się przeglądowi jeden raz w roku, co jest dokumentowane protokołem przeglądu technicznego sprzętu gaśniczego oraz nalepkami legalizacyjnymi. Przeglądy przeprowadza specjalistyczny zakład konserwacji i napraw w obecności pracownika zajmującego się sprawami BHP.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego przestrzega się następujących zasad:

- a) sprzęt umieszcza się w miejscach łatwo dostępnych i widocznych przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach, na korytarzach,
- b) w budynkach wielokondygnacyjnych sprzęt umieszcza się w miarę możliwości w tych samych miejscach na każdej kondygnacji,
- c) miejsca wyznaczone na sprzęt są oznakowane zgodnie z Polską Normą PN-92/N-01256/01,
- d) do sprzętu zapewnia się dostęp o szerokości co najmniej 1m,
- e) sprzęt umieszcza się w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),
- f) odległość dojścia do sprzętu nie przekracza 30 m,
- g) liczbę gaśnic ustala się wg zasady, że 2kg środka gaśniczego zabezpiecza 100 m² powierzchni budynku.

ROZDZIAŁ V

Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia

I. Alarmowanie

1. Każdy pracownik, który zauważył pożar/wybuch lub uzyskał informację o pożarze lub podłożeniu ładunku wybuchowego, obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
 - 1) osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru/wybuchu, narażone na jego skutki,

- 2) Państwową Straż Pożarną - **tel. 998 lub 112** - z najbliższego telefonu,
 - 3) osobę zajmującą się ochroną przeciwpożarową - informując w miarę możliwości o lokalizacji zdarzenia, kierunku rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych.
- Wszystkie osoby będące świadkami zdarzenia lub znajdujące się w pobliżu są zobowiązane do współdziałania ze sobą w celu przeprowadzenia alarmowania.
2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie określić:
 - 1) dokładny adres, nr budynku i jego nazwę,
 - 2) co się pali - np. pokój biurowy, magazyn, hol,
 - 3) czy istnieje zagrożenie życia ludzkiego,
 - 4) czy w rejonie objętym pożarem lub w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne lub wybuchowe itp.,
 - 5) numer telefonu, z którego dzwonimy, swoje imię i nazwisko.
 3. Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego, odłożyć słuchawkę i poczekać na ewentualne sprawdzenie.
 4. W razie potrzeby (wypadek lub awaria) alarmuje się:
 - 1) Pogotowie Ratunkowe - 999
 - 2) Policję - 997
 - 3) Pogotowie Gazowe - 992

II. Akcja ratowniczo-gaśnicza

Równolegle z zawiadomieniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnic) znajdującego się w budynku, o ile nie zagraża to zdrowiu i życiu osoby podejmującej próbę gaszenia pożaru.

1. Każda osoba biorąca udział w akcji ratowniczo-gaśniczej powinna:
 - 1) w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, nakazując im opuszczenie zagrożonych pomieszczeń,
 - 2) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru głównym wyłącznikiem prądu,
 - 3) użyć podręcznego sprzętu gaśniczego pamiętając o tym, że **nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem**,
 - 4) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenne urządzenia, ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
 - 5) pozamykać drzwi oddzielające pomieszczenia objęte pożarem od pomieszczeń sąsiednich,
 - 6) ostatnia osoba opuszczająca pomieszczenie **zostawia drzwi zamknięte, ale nie przekręca klucza.**
2. Użycie gaśnic:
 - 1) gaśnice proszkowe cechuje wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na ich działaniu inhibitującym (przerywającym) proces spalania będący reakcją chemiczną. Proszki przeznaczone są do gaszenia pożarów grupy A, B i C (drewna, papieru, tkanin, cieczy, gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem). Gaśnice i proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic proszkowych rzutu strumienia proszku następuje na odległość od 5 do 8 m. Mogą być eksploatowane w temperaturach od 13 do 573K (-260 °C do 300 °C).

- 2) gaśnice śniegowe przeznaczone są do gaszenia pożarów cieczy palnych, gazów tj. grupy pożarów B i C (np. metan, propan, acetylen) oraz pożarów instalacji i urządzeń elektrycznych, znajdujących się pod napięciem. Działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej z tlenem. Ze względu na lekkość śniegu nie zaleca się stosowania gaśnic śniegowych na wolnym powietrzu i na wietrze. Gaśnice wyposażone są w wąż o długości 1 m. Gaśnice śniegowe są zdolne do pracy w temperaturach od 23 do 573K (-250 °C do 300 °C). Stężenie dwutlenku węgla w pomieszczeniu powyżej 5% jest duszące a powyżej 8%, trujące. Należy być ostrożnym przy użyciu gaśnic śniegowych w małych pomieszczeniach. Po akcji gaśniczej dokładnie przewietrzyć pomieszczenie.
3. Użycie hydrantu wewnętrznego w przypadku powstania pożaru polega na:
- otwarciu szafki hydrantowej,
 - rozwinięciu węża połączonego z zaworem i prądownicą,
 - odkręceniu zaworu hydrantowego,
 - skierowaniu strumienia wody do ogniska pożaru przy pomocy prądownicy wodnej.
- Hydranty wewnętrzne są przeznaczone do gaszenia pożarów grupy A. Hydrantu nie należy używać do gaszenia instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem - grozi porażeniem.
- Woda jest naturalnym środkiem gaśniczym. Posiada bardzo duże ciepło właściwe a więc do ogrzania się i wyparowania pochłania duże ilości ciepła (ze środowiska pożaru), zwilża płonący materiał, wytworzona para rozcieńcza atmosferę tlenu w środowisku pożaru, podawana pod ciśnieniem „zbija” płomień, wnika w pory i szczeliny, zatapia materiał przy podawaniu w dużej ilości.
- Woda przewodzi prąd elektryczny, wchodzi w reakcje z niektórymi materiałami powodując zagrożenie np. z sodem, potasem, karbidem, nie miesza się z paliwami które będąc lżejsze od wody rozplývają się po jej powierzchni, powoduje kipienie płonących olejów i smoły, gwałtownie ochładzając rozgrzane części maszyn może powodować ich uszkodzenie (pękanie, trwałe odkształcenia konstrukcji, itp.).
- Wodę stosuje się do gaszenia materiałów organicznych stałych, np. drewna, słomy, papieru, tkanin, gumy, tworzyw sztucznych, alkoholi, do chłodzenia powierzchni zbiorników i konstrukcji budowlanych, płonących traw i drzew.
4. Jeżeli podjęta akcja ratowniczo-gaśnicza nie doprowadzi w krótkim czasie do ugaszenia ognia
- w zarodku - przeprowadza się ewakuację ludzi i mienia.

Zjawisko paniki

W sytuacji zagrożenia szczególne znaczenie ma zapobieganie skutkom paniki, której pojawienie się jest możliwe zawsze, nie tylko w przypadku powstania pożaru, wybuchu lub katastrofy, czy innego wypadku, ale i w przypadku niewielkiego zadymienia. Ludzie wchodzący w skład grupy ogarniętej paniką całkowicie tracą swoje indywidualne cechy osobowości i stają się elementem groźnego, niszczącego tłumu, który nie kieruje się żadnymi przesłankami logicznego myślenia i rzeczywistej oceny sytuacji. Grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej i zorganizowanego działania. Może w instynkcie szukania ratunku spotęgować zagrożenie własne, ratowników i przyczynić się do innych groźnych wypadków. Przeciwdziałanie panice jest bardzo trudne. Dokonać tego mogą tylko ludzie o silnej osobowości i autorytecie.

Przykładami środków przeciwdziałania panice są:

- 1) osobisty przykład,
- 2) zdecydowany nakaz,
- 3) wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- 4) przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
- 5) zagrożenia użyciem siły,
- 6) użycie siły,
- 7) unieszkodliwienie przywódcy paniki.

Opanowanie tłumu ogarniętego paniką, prącego naprzód, jest bardziej możliwe do wykonania przez osoby znajdujące się z tyłu tłumu, niż na jego czele. W czasie akcji ratowniczej najczęściej występują małe formy paniki, której ulegają grupy lub pojedyncze osoby, tracąc poczucie rzeczywistości i podejmując nieprzemyślane, bezcelowe i niebezpieczne działanie, np. wyskakiwanie z okien czy chowanie się w trudno dostępnych miejscach. Przybycie ratownika z zewnątrz powoduje przekonanie, że zagrożenie nie jest niebezpieczne i istnieją drogi ratunku.

III. Zabezpieczenie pogorzeliska.

Po zakończeniu akcji ratowniczo-gaśniczej osoba wyznaczona do zadań ochrony przeciwpożarowej:

1. zabezpiecza miejsce pożaru, wystawia posterunek na pogorzelisku aby zapobiec powstaniu wtórnego pożaru,
2. po uzgodnieniu z policją i po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzenienia się pożaru organizuje działania w celu uporządkowania pogorzeliska.

ROZDZIAŁ VI

Sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. W obiekcie Urzędu i na terenie posesji nie wykonuje się prac niebezpiecznych pożarowo za wyjątkiem prac remontowo - budowlanych.
Prace niebezpieczne pod względem pożarowym to:
 - 1) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.: spawanie, cięcie gazowe i elektryczne; podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów; podgrzewanie lepiku, smoły, itp.; rozniecanie ognisk; używanie materiałów pirotechnicznych;
 - 2) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.: przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów; stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania; suszenie substancji palnych; usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.
2. Materiałami niebezpiecznymi pożarowo, których używanie może doprowadzić podczas prac do pożaru lub wybuchu, są następujące materiały niebezpieczne:
 - 1) gazy palne,
 - 2) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
 - 3) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
 - 4) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
 - 5) materiały wybuchowe i pirotechniczne,
 - 6) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
 - 7) materiały mające skłonności do samozapalenia.

3. Pracownicy zlecający wykonanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym są zobowiązani zapewnić wykonywanie takiej pracy wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.
4. O zamiarze zlecenia takich prac zlecający je informuje Kierownika Organizacyjnego, który wraz z pracownikiem wyznaczonym do wykonywania zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej:
 - 1) ocenia zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
 - 2) ustala rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - 3) wskazuje osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu prac,
 - 4) zaznaja osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
5. Przy wykonywaniu prac, o których mowa w ust. 1, należy:
 - 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
 - 2) prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości;
 - 3) mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
 - 4) po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejon przyległy;
 - 5) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.
6. Ustalenia w zakresie wskazanym w pkt. 3, uwzględniające zalecenia określone w pkt. 4 odnotowuje się w „**Protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo**”, którego wzór stanowi załącznik nr 3 niniejszej Instrukcji.
7. Na podstawie protokołu określonego w pkt. 6 Kierownik Referatu Organizacyjnego wydaje „**Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo**”, którego wzór stanowi załącznik nr 4 niniejszej Instrukcji.
8. Obowiązki osób dozorujących przebieg prac niebezpiecznych pożarowo:
 - 1) znajomość obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
 - 2) nadzorowanie przestrzegania tych przepisów przez podległych pracowników,
 - 3) dopilnowanie, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
 - 4) sprawdzenie zabezpieczenia przeciwpożarowego stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawanie poleceń gwarantujących natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
 - 5) wstrzymywanie prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
 - 6) uczestniczyć w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
9. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w

szczegółności:

- 1) sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru;
- 2) ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac;
- 3) znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
- 4) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia ustalone dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- 5) ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
- 6) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- 7) przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;
- 8) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru.

ROZDZIAŁ VII

Warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi

I Warunki i organizacja ewakuacja ludzi

1. Ratowanie życia ludzkiego jest nadrzędnym celem, któremu są podporządkowane wszystkie inne zadania. Każdy pracownik ma dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa.

Ewakuację zarządza się zawsze, gdy istnieje najmniejsze ryzyko zagrożenia życia lub zdrowia przebywających w obiekcie osób ogniem, dymem, substancją toksyczną, możliwością zawalenia się budynku, wybuchu, prawdopodobieństwem działań terrorystycznych.

2. Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
 - a) źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania
 - b) ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie
 - c) stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji
 - d) ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie
3. Kierowanie ewakuacją podejmuje pracownik wyznaczony do zadań ochrony przeciwpożarowej.
4. Zarządzenie ewakuacji polega na wydaniu polecenia ewakuacji i jego ogłoszenia wszelkimi możliwymi sposobami: przy użyciu ręcznych ostrzegaczy pożarowych umieszczonych na parterze i na I piętrze (naciśnięcie przycisku „guzika” po stłuczeniu szybki ochronnej), głosem powtarzając głośno zwrot „pali się”, telefonicznie, przez posłańców.
5. Kierujący ewakuacją ustala ewentualną możliwość ewakuacji mienia, określając

sposoby,

kolejność i jego rodzaj. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków

niezbędnych do ratowania ludzi.

6. W pierwszej kolejności ewakuuje się osoby poszkodowane, wymagające pomocy oraz osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, a także z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Należy dążyć też do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z jakichkolwiek powodów zdolności poruszania się. Natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
7. **Pracownicy natychmiast przerywają pracę i stosują się do poleceń wydawanych przez kierującego ewakuacją. Ewakuowani mogą zabrać rzeczy osobiste. Kasjer jest zobowiązany zabrać z kasy środki pieniężne w banknotach, pozostawiając bilon. Pracownik ds. pracowniczych ma obowiązek zabrać listy obecności. Nie należy tracić czasu na wyłączanie komputerów, pakowanie akt itp. Wskazane jest zamknięcie okien w pomieszczeniu.**
8. Ostatnia osoba opuszczająca pomieszczenie **zostawia drzwi zamknięte, ale nie przekręca klucza**. Wyjątek stanowią pomieszczenia archiwum zakładowego i serwerowni, które można zamknąć na klucz. Drzwi wewnętrzne między pokojami pozostawia się otwarte.
9. Wszystkie osoby znajdujące się w budynku, zachowując ciszę i spokój, jak najszybciej opuszczają budynek kierując się do najbliższej klatki schodowej, o ile nie jest zadymiona czy objęta pożarem. Nie należy ulegać panice i starać się jej przeciwdziałać. Należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych, aby nie powodować zamieszania. Nie wolno zatrzymywać się ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.
10. W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego, przybyłych jednostek straży pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
11. Osoba odpowiedzialna za ewakuację ma obowiązek sprawdzić przed opuszczeniem kondygnacji, czy nikt nie pozostał w którymkolwiek z nadzorowanych pomieszczeń.
12. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panuje mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
13. Wszyscy ewakuowani zbierają się na parkingu Urzędu Miejskiego w Choroszczy, wokół Kierowników Referatów swoich wydziałów, którzy sprawdzają obecność. Informację o stanach osobowych od Kierowników Referatów oraz stanowisk samodzielnych zbiera pracownik stanowiska ds. pracowniczych i weryfikuje te dane z listą obecności.
14. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej, a następnie do podporządkowania się poleceniom wydanym przez tego dowódcę.

Obowiązki osób przebywających w obiekcie na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego:

- 1) przerwać natychmiast pracę i wykonywane czynności,
- 2) wyprowadzić pracowników oraz interesantów na korytarze i skierować ich do klatki schodowej, a następnie do wyjścia z budynku (wyjście ewakuacyjne)
- 3) w czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój
- 4) należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych, a by nie powodować zamieszania
- 5) nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.

II. Praktyczne sprawdzenie organizacji i warunki ewakuacji ludzi

1. Celem praktycznego sprawdzania organizacji oraz warunków ewakuacji, zwanego dalej „próbą ewakuacją”, jest poprawa bezpieczeństwa w obiekcie poprzez:
 - 1) zidentyfikowanie ewentualnych problemów, które mogą utrudniać sprawną ewakuację, ich analizę, wyciągnięcie wniosków i ich zastosowanie,
 - 2) przygotowanie administratora i użytkowników obiektu do prawidłowego przeprowadzenia samodzielnej ewakuacji przed przybyciem straży pożarnej – jako wyrabianie właściwych nawyków u osób pracujących w budynku.
2. Burmistrz Choroszczy zarządza co najmniej raz na 2 lata przeprowadzenie próbnej ewakuacji, o czym powiadamia Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku nie później niż na tydzień przed jej przeprowadzeniem.
3. Próbną ewakuację przygotowuje i organizuje pracownik odpowiedzialny za ochronę przeciwpożarową.
4. Przeprowadzenie próbnej ewakuacji wymaga przygotowania polegającego na:
 - 1) opracowaniu planu – konspektu do ćwiczeń wg. wzoru określonego w zał. nr 5 do niniejszej Instrukcji, z uwzględnieniem w miarę możliwości środków „pozoracji”,
 - 2) wyznaczeniu osób do wykonania poszczególnych zadań wynikających z przyjętych do ćwiczenia założeń, np. do podjęcia próby ugaszenia pożaru w zarodku, zawiadomienia straży pożarnej, zawiadomienia Burmistrza Choroszczy o zdarzeniu itp.
 - 3) przypomnieniu wszystkim pracownikom, np. w formie prelekcji, zasad zorganizowanej i bezpiecznej ewakuacji, obejmujących w szczególności:
 - a) ustalony sposób ogłaszania ewakuacji,
 - b) wyznaczone miejsce zbiórki wszystkich ewakuowanych,
 - c) wskazanie osób wyznaczonych do prowadzenia ewakuacji z poszczególnych kondygnacji,
 - d) potrzebę wyłączenia urządzeń pod napięciem (np. komputery, drukarki, kopiarki, czajniki),
 - e) obowiązek zabrania podstawowych rzeczy osobistych (okrycia wierzchnie, dokumenty itp.) i jak najszybsze opuszczenie pomieszczenia,
 - f) obowiązek pozostawienia otwartych drzwi między pomieszczeniami biurowymi
 - g) zasadę zamknięcia drzwi prowadzących z pomieszczenia na korytarz/hol przez ostatnią osobę opuszczającą pomieszczenie, z pozostawieniem klucza w zamku, ale bez jego zamykania,
 - h) obowiązek jak najszybszego udania się drogą ewakuacyjną wskazaną przez osobę wyznaczoną do przeprowadzenia ewakuacji z danej kondygnacji,
 - i) obowiązek bezwzględnego podporządkowania się poleceniom osób na kolejnych niższych kondygnacjach budynku,

- j) udanie się w wyznaczone miejsce zbiórki i skupienie się wokół Kierownika Referatu (lub osoby zastępującej), który sprawdza obecność wszystkich osób
- 5. Przeprowadzenie ćwiczenia.
- 6. Podsumowanie przebiegu próbnej ewakuacji, sformułowanie wniosków, ustalenie sposobu ich zastosowania i potrzeby wprowadzenia zmian.
- 7. Uzupełnienie dokumentacji ćwiczenia.

ROZDZIAŁ VIII

Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią niniejszej Instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi

1. Warunkiem dopuszczenia pracownika do pracy jest jego zaznajomienie się z obowiązującą Instrukcją oraz przepisami przeciwpożarowymi, co odbywa się w formie szkolenia wstępnego, obejmującego w szczególności przedstawienie:
 - 1) zagrożeń pożarowych występujących w budynku,
 - 2) możliwych przyczyn powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
 - 3) obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz obowiązującej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego,
 - 4) miejsc rozmieszczenia, przeznaczenia oraz zasad obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - 5) zadań i odpowiedzialności pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
 - 6) zasad postępowania na wypadek pożaru.
2. Fakt zapoznania się z postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Urzędu Miejskiego w Choroszczy położonego przy ul. Dominikańskiej 2 oraz przyjęcie zobowiązania do jej przestrzegania pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Instrukcji. Oświadczenie to podlega włączeniu do akt osobowych pracownika.
3. Wszyscy pracownicy podlegają szkoleniom okresowym w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z elementami zasad ochrony przeciwpożarowej.
4. Przeprowadzanie szkoleń podstawowych i kierowanie pracowników na szkolenia okresowe należy do zadań stanowiska ds. pracowniczych.
5. Każdorazowa aktualizacja Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego wymaga upowszechnienia znajomości wprowadzonych zmian:
 - 1) w przypadku zmian merytorycznych – w formie szkolenia całej załogi, w którym uczestnictwo pracownicy potwierdzają podpisem na liście obecności,
 - 2) w przypadku zmian dotyczących wyłącznie wybranych pracowników – w formie szkolenia właściwej grupy pracowników, w którym uczestnictwo pracownicy ci potwierdzają podpisem na liście obecności,
 - 3) w przypadku zmian o charakterze wyłącznie formalnym – w formie przekazania kserokopii tych zmian właściwym pracownikom za potwierdzeniem odbioru.
5. Inicjowanie zmian w Instrukcji, określenie zakresu ich upowszechnienia i jego organizowanie należy do obowiązków pracownika wyznaczonego do ochrony przeciwpożarowej obiektu.
6. Dokumentację z odbytych przez pracowników szkoleń znajdują się w aktach osobowych każdego pracownika.

Załącznik nr 1
do Instrukcji Bezpieczeństwa
Pożarowego
Urzędu Miejskiego w Choroszczy
KARTA INFORMACYJNO-ALARMOWA OBIEKTU

Nazwa, adres obiektu Telefon całodobowy Pierwszy kontakt	Urząd Miejski w Choroszczy ul. Dominikańska 2 16-070 Choroszcz tel. 85 713 22- 00 sekretariat – w godz. 7 ³⁰ - 15 ³⁰			<i>Firma monitorująca</i> <i>nie dotyczy</i>
Przeznaczenie, funkcja obiektu (budynków, kondygnacji, itp.)	Administracyjno – biurowy, 3 kondygnacje			
Właściciel, zarządcą, dzierżawca,	Gmina Choroszcz			
Dojazd do obiektu (przejezdność lato-zima, nawierzchnia, możl. ustawienia sprzętu specjalistycznego)	Dojazd ul. Dominikańska 2 , nawierzchnia asfaltowa			
Charakterystyka budynku, obiektu, zakładu, itp	Powierzchnia: 490m², wysokość ok.8,65 m, ilość kondygnacji: 2 + piwnica			
	Konstrukcja odporność ogniowa elementów	Ścian	Niepalna	
		Stropów	Niepalna	
		Dachu/pokrycia	Niepalna (papa)	
Wejście na wieżę (dot. obiektu sakralnego): nie dotyczy				
Strefy pożarowe (sposób wydzielenia)	Budynek w jednej strefie pożarowej			
Odprowadzenie dymu (urządzenia, lokalizacja)	Wentylacji mechanicznej brak			
Oświetlenie – Zasilanie awaryjne / ewakuacyjne	Zasilania awaryjnego – brak			
Warunki ewakuacji (ilość wyjść, lokalizacja)	wyjścia na zewnątrz - usytuowanie	3 wyjścia (2 wyjścia z części frontowa bud., z piwnicy		
	klatki schodowe	2 wyjścia		
	dźwigi (pożarowe, osobowe)	brak		
	wyjścia na dach	brak		
	piwnica – wejście	jest (klucze w sekretariacie)		
Rodzaj instalacji w obiekcie (lokalizacja głównych wyłączników i zaworów)	Energetyczna	zasilanie obustronne, główny wyłącznik prądu na parterze przy wejściu		
	Gazowa	brak		
	Wodociągowa	główny zawór w piwnicy (w kotłowni)		
	Inne			
Zagrożenie życia Ilość osób Inne zagrożenia	Dzień	51	Stosowane lub przechowywane materiały, subst. niebezpieczne	Nie występują
	Noc	0		
Zaopatrzenie wodne	Hydranty zewnętrzne	Hydranty wewnętrzne	Zbiorniki	
(hydranty, zbiorniki pojemność możl. czerpania wody lato-zima, lokalizacja - odległość)	Naziemny – przy ul. Dominikańskiej	3 na każdej kondygnacji	Brak	
Uwagi: niespełnione wymagania, inny sprzęt, itp.	Gaśnice			

Ostatnia aktualizacja dn.

**Załącznik nr 2
do Instrukcji Bezpieczeństwa
Pożarowego
Urzędu Miejskiego w Choroszczy**

.....
Imię i nazwisko

.....
Stanowisko

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem/łam się z postanowieniami zawartymi w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego Urzędu Miejskiego w Choroszczy i zobowiązuję się do jej przestrzegania.

.....
(data i podpis przyjmującego oświadczenie)
oświadczenie)

.....
(data i podpis składającego

Załącznik nr 3

**do Instrukcji Bezpieczeństwa
Pożarowego
Urzędu Miejskiego w Choroszczy**

**Protokół
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac
niebezpiecznych pożarowo**

1. Określenie budynku-pomieszczenia i miejsca (nazwa) , w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
...
2. Kategoria zagrożenia ludzi, obciążenie ogniowe oraz właściwości pożarowe materiałów palnych w pomieszczeniu/miejscu wykonywania prac:
.....
.....
3. Rodzaj elementów budowlanych, ich zapalność występująca w pomieszczeniach lub rejonie przewidzianym do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
4. Sposób zabezpieczenia pożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
6. Środki i sposób alarmowania współpracowników i straży pożarnej w przypadku powstania w toku prac pożaru:
.....
.....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo:
.....
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w czasie wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:

-
.....
9. Osoba(y) zobowiązana(e) do przeprowadzenia kontroli rejonu prac
niebezpiecznych pożarowo po ich
zakończeniu:

.....
.....
Podpisy członków komisji

Białystok, dnia

**Załącznik nr 4
do Instrukcji Bezpieczeństwa
Pożarowego
Urzędu Miejskiego w Choroszczy**

**Zezwolenie
na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo**

1. Miejsce
prac:
(budynek, kondygnacja, pomieszczenie itp.)
2. Rodzaj wykonywanej pracy:
.....
.....
.....
.....
3. Czas prac: data od godz.: do
godz.:
4. Zagrożenie pożarowo-wybuchowe w miejscu prowadzenia prac:
.....
.....
.....
.....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru-wybuchu:
.....
.....
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia:
1)
przeciwpożarowe:
.....
.....
2)

BHP :

.....
3)

inne:

.....
7. Sposób wykonania pracy:

.....
.....
.....
.....

.....
8. Odpowiedzialni za:

1) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac

niebezpiecznych pożarowo: imię i
nazwisko

wykonano dn.,
podpis

2) wyłączenie rejonu prac spod napięcia: imię i
nazwisko

wykonano dn.,
podpis

3) dokonanie analizy pomiaru par cieczy, gazów i pyłów : imię i
nazwisko

.....wykonano dn.,
podpis

4) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż: imię i
nazwisko

..... wykonano dn.,
podpis

10. Zezwalam na rozpoczęcie prac wskazanych w niniejszym zezwoleniu w
dniu..... od godz. do
godz.

.....
.....

(podpisy wszystkich osób wymienionych w pkt 8 odpowiedzialnych za bezpieczeństwo)

(zezwolenie jest ważne tylko po, złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

10. Prace zakończono w dniu..... o
godz.

.....
(data i podpis Wykonawcy)

11. Sprawdzono miejsce wykonywania prac i jego otoczenie, nie stwierdzono
zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

.....
(data i podpis odbiorcy robót)

.....
(data i podpis kontrolującego)

**Załącznik nr 5
do Instrukcji Bezpieczeństwa
Pożarowego
Urzędu Miejskiego w Choroszczy**

Plan - konspekt ćwiczeń z ewakuacji obiektu lub jego części

1. Cel

ćwiczeń:

..

.....

.....

2. Opis przyjętych

założeń :

.....

.....

.....

.....

.....

3. Termin i czas przewidywanego

ćwiczenia:

4. Zakres prowadzonej

ewakuacji:

5. Miejsce

zbiórki.....

6. Osoba odpowiedzialna za przeprowadzenia ćwiczenia:

.....

.....

(imię i nazwisko)

(stanowisko)

(funkcja)

7. Środki „pozoracji” np.: nosze, wózki,

koce:

8. Powiadomiono Państwową Straż Pożarną: pismem*

nr z dnia lub faksem* w

dniu pod nr o godzinie

Załącznik: rysunek lub szkic sytuacyjny.

- - - - -

* wpisać właściwe

.....
.....
(data i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenia
ćwiczenia)

Zakończenie ćwiczeń nastąpiło w dniu o
godzinie

Uwagi i wnioski:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
...
(data i podpis osoby odpowiedzialnej za przeprowadzenia
ćwiczenia)